

บทที่ 1

บทนำ

การเพาะเห็ดเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ที่ดีให้แก่เกษตรกรผู้ผลิต โดยเฉพาะเห็ดนางรมและเห็ดหูหนู ซึ่งเป็นเห็ดที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยและมีผู้นิยมบริโภคเป็นจำนวนมาก เป็นเห็ดเศรษฐกิจสำคัญที่มีการผลิตอย่างแพร่หลายทั้งเพื่อบริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ ในกระบวนการผลิตเห็ดต้องมีการดูแลและการจัดการที่ดีในทุกขั้นตอน หากเกิดการปนเปื้อนจากเชื้อจุลินทรีย์อื่นจะไม่สามารถนำก้อนเชื้อเห็ดนั้นไปจำหน่ายหรือผลิตเป็นดอกเห็ดได้ ต้องคัดทิ้งไปซึ่งเป็นการสูญเสียรายได้ ลานนาฟาร์มเป็นฟาร์มเห็ดที่ผลิตก้อนเชื้อเห็ดและดอกเห็ดเพื่อจำหน่ายทั้งเห็ดนางรมและเห็ดหูหนู มีกำลังการผลิตก้อนเชื้อเห็ดประมาณ 50,000 ก้อนต่อปี ในการผลิตก้อนเชื้อเห็ดมักพบปัญหาการปนเปื้อนจากเชื้อจุลินทรีย์อื่นประมาณร้อยละ 10 ของปริมาณการผลิตก้อนเชื้อเห็ดทั้งหมด ในแต่ละปีจะมีก้อนเชื้อเห็ดเกิดการปนเปื้อนประมาณ 5,000 ก้อน คิดเป็นมูลค่าความเสียหายมากกว่า 50,000 บาทต่อปี เชื้อจุลินทรีย์ปนเปื้อนในก้อนเชื้อเห็ดส่วนใหญ่มักเป็นเชื้อราและเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการนั่งฆ่าเชื้อที่ไม่สมบูรณ์ การปฏิบัติงานโดยขาดเทคนิคการปลอดเชื้อ (aseptic technique) และการไม่รักษาความสะอาดบริเวณฟาร์มเห็ด นอกจากนี้ลานนาฟาร์มยังประสบปัญหาด้านต้นทุนในการผลิตก้อนเชื้อเห็ดมีราคาสูง เนื่องจากวัสดุหลักที่ใช้ในการเพาะเห็ดมีราคาแพง โดยเฉพาะ ขี้เลื่อยไม้ยางพารา ซึ่งนิยมใช้ในการผลิตก้อนเชื้อเห็ดอย่างแพร่หลายมีราคาสูงถึงตันละ 2,500 บาท จึงทำให้กำไรที่ได้จากการขายก้อนเชื้อเห็ดลดลงอย่างมาก ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นในการนำความรู้ด้านจุลชีววิทยาและการจัดการฟาร์มเห็ดที่ดีมาใช้ในการวิจัย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการลดปัญหาการปนเปื้อนจากเชื้อจุลินทรีย์อื่นในก้อนเชื้อเห็ดอย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งเน้นทำการวิจัยเพื่อคัดเลือกสูตรที่เหมาะสมในการเพาะเห็ดนางรมและเห็ดหูหนู ทั้งในด้านการลดต้นทุนของวัสดุหลักที่ใช้ในการทำก้อนเชื้อเห็ด เพิ่มการเจริญของเส้นใยเห็ด และเพิ่มผลผลิตของดอกเห็ด โดยใช้วัสดุราคาถูกที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งมีปริมาณมากและหาซื้อได้ง่าย ได้แก่ ฟางข้าวซึ่งเป็นวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร ซึ่งมีราคาตันละ 1,000 บาท และขี้เลื่อยไม้ฉำฉาซึ่งเป็นวัสดุเหลือทิ้งจากโรงงานหัตถกรรมไม้แกะสลักซึ่งมีราคาตันละ 1,800 บาท เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาสูตรที่เหมาะสมต่อการผลิตเห็ดนางรมและเห็ดหูหนูทดแทนการใช้ขี้เลื่อยไม้ยางพาราซึ่งเป็นวัสดุเพาะที่มีราคาแพงกว่า เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตเห็ดอีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดปัญหาการปนเปื้อนจากเชื้อจุลินทรีย์อื่นในก้อนเชื้อเห็ดนางรมและเห็ดหูหนู
2. เพื่อคัดเลือกสูตรที่เหมาะสมในการเพาะเห็ดนางรมและเห็ดหูหนู ทั้งในด้านการลดต้นทุนของวัสดุหลักที่ใช้ในการเพาะเห็ด เพิ่มการเจริญของเส้นใยเห็ด และเพิ่มผลผลิตของดอกเห็ด



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved